

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Finansudvalget har i brev af 24. maj 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 316 (alm. del) til beskæftigelsesministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Joachim B. Olsen (LA).

16. august 2013

J.nr. 2013- 5625

Spørgsmål nr. 316:

”Vil ministeren oversende en sammenligning af det svenske og danske dagpenge-system (bl.a. ved at sammenligne dagpengesats, dagpengeperiode og optjeningskrav) og herunder vurdere, om det danske dagpengesystem overordnet set er mere stramt over for de ledige end det svenske?”

Endeligt svar:

Det svenske og det danske dagpengesystem minder på mange punkter om hinanden i opbygningen, men varierer på en lang række parametre, herunder ydelsens niveau, varighed, og krav, der skal opfyldes for at være berettiget til at kunne modtage ydelsen. Hvor stramt det enkelte dagpengesystem er, kan ikke afgøres på baggrund af en enkelt parameter og vil også afhænge af forhold hos den enkelte. På nogle områder er det danske dagpengesystem således relativt mere generøst end det svenske, mens det på andre områder er relativt strengere. Det enkelte dagpengesystem skal desuden ses i sammenhæng med strukturerne på det enkelte arbejdsmarked, eksempelvis graden af ansættelsesbeskyttelse, udbredelsen af private tillægsforsikringer og forekomsten af øvrige ydelser til ledige.

I såvel Danmark som Sverige er det frivilligt at være arbejdsløshedsforsikret i dagpengesystemet.

Tabel 1 nedenfor giver en sammenligning af dagpengesystemerne i Danmark og Sverige mht. eksempelvis adgangskrav, ydelses niveau og varighed af ydelsen.

Optjeningskrav

For at være dagpengeberettiget skal den enkelte opfylde en række adgangskrav, der er optjeningsbaserede, eksempelvis i forhold til hvor længe man skal have været medlem af en a-kasse, krav til betaling af bidrag og til omfanget af forudgående beskæftigelse.

I såvel Danmark som Sverige skal den enkelte som udgangspunkt have været medlem af en a-kasse og betalt medlemsbidrag i 1 år for at være dagpengeberettiget. Hertil kommer opfyldelsen af et beskæftigelseskrav, der varierer.

I Danmark kan man desuden blive dagpengeberettiget ved at bestå en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

Tabel 1. Oversigt over dagpengesystemer i Danmark og Sverige, 1. januar 2013.

	Danmark	Sverige
Optjeningskrav		
Krav til medlemskab	1 år	1 år
Bidragsbetaling	1 år	1 år
Beskæftigelseskrav (periode)	1.924 timer svarende til 12 måneders beskæftigelse (3 år)	6 måneder (12 måneder) + timekrav
Ydelsen		
Ydelsestype	Indkomstrelateret med loft	Indkomstrelateret med loft
Bruttokompensation	90 pct.	80 pct. de første 200 dage, 70 pct. de næste 100 dage, og 65 pct. ved forlængelse
Maksimal ydelse pr. dag (euro 2013)	107	79
Maksimal ydelse ift. AW (2010)	52	48
Tillæg for børn	Nej	Nej
Fast indeksering	Ja	Nej
Nettokompensation ift. AW¹ (2011)	61	46
Varighed og venteperioder		
Dagpengelængde	24 måneder	300 ydelsesdage (14 måneder) + 150 dage ekstra (7 måneder) for forsørgere
Forlængelsesmulighed	Nej	Mulighed for dagpengeligende ydelse ved deltagelse i "Jobb- og Utvecklingsgarantin".
Karensperiode	Nej	7 dage
Karantæne ved selvforskyldt ledighed	3 uger	45 dage

Anm.: AW refererer til den gennemsnitlige løn for en industriarbejder. 1) Nettokompensationsgraden for enlig gennemsnitslønnert person uden børn, inkl. tillægsydelse til bolig og børn.

Kilde: OECD og EU MISSOC samt Arbetsförmedlingen i Sverige (www.ams.se).

Beskæftigelseskravet indebærer, at der i Danmark kræves 1.924 timers beskæftigelse inden for en referenceperiode på 3 år. Beskæftigelseskravet er fleksibelt, så alle timer kan medgå til opfyldelse af beskæftigelseskravet uanset omfanget af det enkelte beskæftigelsesforhold. Dvs. beskæftigelseskravet kan opfyldes med såvel fuldtidsbeskæftigelse som deltidsbeskæftigelse, herunder også en række forskellige perioder med delvis beskæftigelse. Kravet svarer til f.eks. 1 års fuldtidsbeskæftigelse ud af 3 år eller 4 måneders fuldtidsbeskæftigelse om året i en 3-årig periode.

I Sverige er der som udgangspunkt krav om beskæftigelse i 6 måneder inden for en referenceperiode på 12 måneder. Der er samtidig krav til hvor meget beskæftigelse, der skal præsteres i hver af månederne, nemlig mindst 80 timer i den enkelte måned. Afhængig af arbejdsugens omfang svarer det til mindst 480 timers beskæftigelse i de 6 måneder og eksempelvis 962 timer ved en 37 timers arbejdsuge. Alternativt kan beskæftigelseskravet i Sverige optjenes med 480 timers beskæftigelse og mindst 50 timers beskæftigelse pr. måned, hvis der er tale om mindst 6 måneders sammenhængende beskæftigelse inden for en periode på 12 måneder.

Omregnet til måneder er beskæftigelseskravet således 12 måneder i Danmark og 6 måneder i Sverige, men det opgøres over en længere periode og mere fleksibelt i Danmark end i Sverige. For personer med længerevarende fuldtidsbeskæftigelse er det således hurtigst at optjene en dagpengeret i Sverige, mens det for personer med løsere tilknytning til arbejdsmarkedet, eksempelvis i form af flere, men kortvarige beskæftigelsesforhold, i nogle tilfælde kan være lettere at optjene dagpengeretten i Danmark.

Ydelsen

I både Danmark og Sverige er dagpengenes størrelse relateret til den lediges tidligere arbejdsindkomst. Men der er forskel på i hvor høj grad ydelsen afspejler den hidtidige indkomst.

I Danmark udgør ydelsen som udgangspunkt 90 pct. af den tidligere indkomst, men med et loft for den maksimale dagpengesats. I Sverige afhænger kompensationen af, hvor længe man har været ledig. Bruttokompensationsgraden er således 80 pct. i de første 200 dage i Sverige og herefter 70 pct., indtil dagpengeperioden udløber og afløses af ”Jobb- og Utvecklingsgarantin”, hvor den ledige modtager en dagpengelignende ydelse med en bruttokompensationsgrad på 65 pct. Loftet for den maksimale ydelse er den samme over hele ledighedsperioden i Sverige.

Som følge af loftet for den maksimale ydelse i både Danmark og Sverige, er den faktiske kompensationsgrad oftest lavere end bruttokompensationsgraden.

Da både bruttokompensationsgraden og loftet over den maksimale ydelse er lavest i Sverige, er ydelsen i gennemsnit lavere i Sverige end i Danmark.

Varighed

I Danmark er ydelsesperiodens længde 24 måneder inden for en referenceperiode på 36 måneder, når den seneste dagpengereform er fuldt indfaset. I Sverige er dagpengeperioden på 14 måneder for ikke-forsørgere og 21 måneder for forsørgere. For unge under 25 år er dagpengeperioden på godt 9 måneder i Sverige. Personer, der opbruger dagpengeperioden i Sverige, har derefter adgang til at deltage i ”Jobb- och utvecklingsgarantin”¹.

I Sverige har ledige en karenperiode på 7 dage, før der er adgang til dagpenge, hvis de er blevet opsagt, hvorimod der ikke er karenperioder for ledige i Danmark. Dog vil der ved selvforskyldt ledighed være en karantæne på 3 uger i Danmark, mens den i Sverige er på 45 dage, før der er adgang til dagpenge, hvis man selv har sagt op eller på anden måde er selvforskyldt ledig.

Dagpengene er også betinget af, at den ledige står til rådighed for arbejdsmarkedet, medvirker til udarbejdelse af en handlingsplan og deltager i aktive tilbud. Der kan her være forskelle på rådighedsreglerne såvel formelt som i håndhævelsen af dem.

¹ ”Jobb- och utvecklingsgarantin” er en arbejdsmarkedsordning målrettet langtidsledige i Sverige, hvor der gives aktive tilbud i 21 måneder, hvorefter personen kan tilbydes et praktiklignende forløb hos en arbejdsgiver i op til 2 år. Hvis personen forsat er ledig efter at praktikforløbet er afsluttet, er der mulighed for at få et praktikforløb hos en ny arbejdsgiver. For at få ret til den dagpengelignende ydelse kræves det, at den ledige deltager aktivt i de aktiviteter, der sættes i gang under ”Jobb- och utvecklingsgarantin”, tager imod tilbud om et passende arbejde, søger aktivt, og deltager i de møder, som han eller hun indkaldes til.

På samme måde kan der være forskel på kravene i den aktive beskæftigelsesindsats, hvori deltagelse er en forudsætning for at få dagpenge.

Dagpengesystemerne er reguleret af en lang række forhold, og det er ikke muligt at sammenstille alle disse til en overordnet, objektiv vurdering af, hvilket system der er mest stramt over for ledige.

Se eventuelt diskussion og yderligere internationale sammenligninger i Venn, D. (2012), "Eligibility Criteria for Unemployment Benefits: Quantitative Indicators for OECD and EU Countries", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 131, OECD Publishing.

Venlig hilsen

Mette Frederiksen